

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 378/2016-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosti Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, Tulčík 27, zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vedené pod sp. zn. Rvp 6577/2014, sp. zn. Rvp 16240/2014, sp. zn. Rvp 11547/2015, sp. zn. Rvp 11549/2015, sp. zn. Rvp 12093/2015, sp. zn. Rvp 12094/2015, sp. zn. Rvp 12095/2015 a sp. zn. Rvp 15613/2015 vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 44 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) postupom v konaniach a rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžo 1/2014 z 12. februára 2014, sp. zn. 4 Sžp 2/2013 z 20. augusta 2014, sp. zn. 8 Sžo 16/2014 z 30. apríla 2015, sp. zn. 8 Sžo 8/2014 z 30. apríla 2015, sp. zn. 8 Sžo 14/2014 z 30. apríla 2015 a sp. zn. 2 Sžo 51/2014 z 20. mája 2015, ako aj postupom a uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžp 8/2013 z 13. mája 2015 a sp. zn. 2 Sžo 43/2014 z 28. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti Lesoochranárskeho zoskupenia VLK vedené pod sp. zn. Rvp 6577/2014, sp. zn. Rvp 16240/2014, sp. zn. Rvp 11547/2015, sp. zn. Rvp 11549/2015, sp. zn.

Rvp 12093/2015, sp. zn. Rvp 12094/2015, sp. zn. Rvp 12095/2015 a sp. zn. Rvp 15613/2015 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 6577/2014.

2. Sťažnosti Lesoochranárskeho zoskupenia VLK odmieta ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli v priebehu roka 2014 a 2015 doručené sťažnosti Lesoochranárskeho zoskupenia VLK (ďalej aj „sťažovateľ“), *ktorými namietalo* porušenie základných práv podľa čl. 44 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“) postupom v konaniach a rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Sžo 1/2014 z 12. februára 2014, sp. zn. 4 Sžp 2/2013 z 20. augusta 2014, sp. zn. 8 Sžo 16/2014 z 30. apríla 2015, sp. zn. 8 Sžo 8/2014 z 30. apríla 2015, sp. zn. 8 Sžo 14/2014 z 30. apríla 2015 a sp. zn. 2 Sžo 51/2014 z 20. mája 2015, ako aj uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžp 8/2013 z 13. mája 2015 a sp. zn. 2 Sžo 43/2014 z 28. septembra 2015 (ďalej aj „napadnuté rozsudky a uznesenia“).

2. *Z obsahu sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v správnych konaniach, o ktorých na prvom stupni rozhodoval príslušný odbor Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), domáhal podľa § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov postavenia účastníka konania, pretože v predmetných konaniach boli priamo dotknuté jeho práva a právom chránené záujmy podľa Aarhuského dohovoru. Predmetom správnych konaní začatých na podnet rôznych poľovníckych združení alebo iných subjektov bolo udeľovanie výnimiek z ustanovenia § 35 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších*

predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“), ktoré sa týkali povolenia výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov – medveďa hnedého. V rámci konaní vo veci samej prvostupňový správny orgán ochrany prírody konal so sťažovateľom ako s účastníkom konania.

2.1 Správne orgány, Krajský súd v Bratislave, ale aj najvyšší súd v konaniach o opravných prostriedkoch podávaných sťažovateľom vzhľadom na skutkové okolnosti postupovali rôzne. Avšak pre všetky napádané konania bolo spoločné, že boli v rôznom procesnom štádiu zastavené vždy z dôvodu, že predmet konania odpadol, t. j. z dôvodu, že rozhodnutie orgánu ochrany prírody o povolení na usmrtenie chráneného živočicha – medveďa hnedého podľa § 89 ods. 3 zákona o ochrane prírody stratilo platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané. Právna podstata každého napádaného konania pred najvyšším súdom je teda totožná.

2.2 Sťažovateľ vo svojich sťažnostiach uvádza, že najvyšší súd založil svoje rozhodnutia o zastavení konania (resp. o potvrdení rozhodnutí prvostupňového súdu o zastavení konania) odkazom na stanovisko správneho kolégia najvyššieho súdu č. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, podľa ktorého neplatnosť povolenej výnimky uplynutím času má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia, už neexistuje. Sťažovateľ namieta najmä, že napadnuté rozsudky a uznesenia najvyššieho súdu boli vydané v konaní, na ktoré nedopadá ani uvedené stanovisko. Sťažovateľ upozorňuje aj na fakt, že je nepochybné, že podal žalobu proti právoplatnému rozhodnutiu, a teda proti rozhodnutiu, ktoré bolo spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Nie je možné, aby vlastnosť spôsobilosti mohlo správne rozhodnutie stratiť v priebehu konania.

2.3 Sťažovateľ k tomu ďalej uvádza, že zmyslom jeho účasti v predmetných konaniach je svojimi podaniami, návrhmi a využívaním opravných prostriedkov zabezpečiť naplnenie svojho poslania, ktorým je ochrana prírody prostriedkami, ktoré mu právny poriadok Slovenskej republiky dáva k dispozícii. Imanentnou súčasťou ochrany prírody je rozhodovanie orgánov prírody, ktoré je v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky na úseku ochrany prírody, ako aj s právnymi predpismi upravujúcimi konanie pred takýmito

orgánmi. Sťažovateľ sa postupom správnych orgánov a konajúcich všeobecných súdov cíti byť ukrátený na svojich právach, keďže konania o žiadosti žiadateľa boli zastavené bez toho, aby na to bol právny dôvod, a zároveň sa tým správny orgán i konajúce súdy vyhli svojej povinnosti preskúmať správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.

2.4 Takýto postup robí práva sťažovateľa ako účastníka správneho konania, postavenie ktoré mu vyplýva z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, podľa jeho slov abstraktnými a imaginárnymi bez možnosti reálne sa domôcť preskúmania nezákonného rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a súčasne je v priamom rozpore s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie, Veľkej komory C-240/09 z 8. 3. 2011, ktorý konštatoval potrebu výkladu čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru tak, aby organizácia na ochranu životného prostredia, akou je Lesoochranárske zoskupenie VLK, mohla napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Európskej únie v oblasti životného prostredia.

2.5 Postup najvyššieho súdu ako poslednej inštancie podľa sťažovateľa v skutočnosti znamená, že sťažovateľ bol nielen v tomto konaní, ale aj v mnohých ďalších konaniach o žalobách sťažovateľa zbavený možnosti reálne sa domôcť preskúmania zákonnosti rozhodnutí v oblasti ochrany prírody.

2.6 Na základe uvedeného sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených práv podľa ústavy, dohovoru a Aarhuského dohovoru napadnutými rozsudkami a uzneseniami najvyššieho súdu a konaním, ktoré im predchádzali, zrušil napadnuté rozsudky a uznesenia najvyššieho súdu a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ zároveň žiada, aby ústavný súd vyslovil zákaz najvyššiemu súdu pokračovať v namietanom porušovaní označených práv. Napokon sa sťažovateľ domáha náhrady trov konania.

II.

3. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

4. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

K spojeniu vecí

5. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia

zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

5.1 V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

5.2 Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP. S prihliadnutím na obsah sťažností uvedených vo výrokovej časti tohto uznesenia a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť týchto sťažností, a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľa, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

K namietanému porušeniu ústavných práv

6. Podľa čl. 44 ods. 1 ústavy každý má právo na priaznivé životné prostredie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup

k správne mu alebo súdne mu konaniu umožňujúce mu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

6.1 Pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. (právo na súdnu a inú právnu ochranu), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces).

6.2 Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (I. ÚS 117/05).

6.3 Podľa stálej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01).

6.4 Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP, v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia.

6.5 Inak povedané, povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú

jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou súdu.

6.6 Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť, bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejmé, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov (pozri napr. *Helle v. Fínsko*, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 19. 12. 1997, bod 60; *Rajkovič v. Chorvátsko*, č. 50943/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 3. 5. 2001, bod 2).

6.7 Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.

6.8 Úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v zmysle čl. 46 ods. 2 poslednej vety ústavy je zisťovať, či rozhodnutie správneho orgánu, zákonnosť ktorého má byť predmetom súdneho preskúmavania, je vzhľadom na jeho obsah spôsobilé týkať sa základných práv alebo slobôd. V prípade, ak súd zistí, že to tak je, takéto rozhodnutie nesmie byť vylúčené zo súdneho preskúmania. Základnému právu uvedenému v čl. 46 ods. 2 ústavy preto zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého hodnotí nielen formálne znaky rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúmanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal niektorý z týchto prvkov, zakladá porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy (III. ÚS 43/03, II. ÚS 236/02, II. ÚS 50/01, IV. ÚS 228/2011).

7. Ústavný súd nahliadal pri predbežnom prerokovaní na sťažnosti a ich prieskum primárne optikou, či v danom prípade nejde o zjavnú neopodstatnenosť sťažností podľa § 25 zákona o ústavnom súde.

7.1 Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v skutkovo i právne podobnej veci už zaujali názor aj iné senáty ústavného súdu, ktoré sťažnosti sťažovateľa odmietli pre zjavnú neopodstatnenosť (porov. I. ÚS 783/2014, I. ÚS 217/2015, II. ÚS 758/2015, III. ÚS 50/2016). Keďže ústavný súd nedospel po predbežnom prerokovaní k odchylnému právnenému názoru, vychádzal v prerokovávanej veci o. i. aj z citovaných rozhodnutí ústavného súdu (*a contrario* § 6 zákona o ústavnom súde).

7.2 Po oboznámení sa s napadnutými rozsudkami a uzneseniami najvyššieho súdu v napádaných konaniach a s postupom, ktorý im predchádzal, ústavný súd konštatuje, že rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu a napadnuté rozsudky a uznesenia vychádzajú zo zjednocujúceho stanoviska správneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Snj 72/2013 z 24. júna 2013 „... na zjednotenie výkladu § 82 ods. 9 písm. a) a § 89 ods. 3 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody“) o dôsledkoch neplatnosti povolenia na usmrtenie chráneného živočícha na priebeh súdneho konania...“, ktorým sa zjednotila odlišná rozhodovacia činnosť senátu „1Sžp“ a „10Sžp“ najvyššieho súdu, konkrétne v právoplatných rozsudkoch senátov správneho kolégia najvyššieho súdu v konaniach sp. zn. 10 Sžp 6/2013 a sp. zn. 1 Sžp 6/2013.

7.3 Správne kolégium najvyššieho súdu zaujalo toto stanovisko: *«Neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha – medveďa hnedého spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia už zanikla a neexistuje. Správny orgán preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu správneho konania.*

Samotný zákon o ochrane prírody dáva do právomoci orgánu ochrany prírody povinnosť zastaviť konanie, ak dôvod na konanie odpadol a súčasne zakotvuje, že rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané. V dôsledku toho je zrejmé, že „odpadnutím dôvodu na konanie“ treba rozumieť v prípade časovo limitovaného rozhodnutia aj stratu „platnosti rozhodnutia“ v dôsledku uplynutia času, na ktoré bolo vydané.

Ústredný orgán štátnej správy, ktorý koná o rozklade preto musí konanie o udelenie výnimky zastaviť tak, ako mu to ukladá § 82 ods.9 písm. a) zákona o ochrane krajiny. Toto zákonné ustanovenie priamo ustanovuje, že orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol. Ak správny orgán postupoval v súlade s týmto zákonným ustanovením, povinnosťou súdu prvého stupňa je žalobu proti takémuto jeho rozhodnutiu zamietnuť, keď navyše takýmto rozhodnutím nedochádza k založeniu, zmene alebo zrušeniu oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb a ani práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb už nimi nemôžu byť priamo dotknuté.

Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom Náleze z 1. júla 2008, sp. zn. III. ÚS 341/2007 o. i. konštatoval, že v aplikačnej činnosti štátnych orgánov treba zohľadniť účel zákona. Uviedol: „nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahrňujúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.

Ak žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich subjektívnych právach, ktoré mu malo vzniknúť rozhodnutím o zastavení konania, je namieste, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby potvrdil ako vecne správny. Najvyšší súd zdôrazňuje, že súd v správnom súdnictve nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý na základe žalôb posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy; správny súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

Základným cieľom konania v správnom súdnictve podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je preskúmať zákonnosť len takých rozhodnutí a postupov správnych orgánov ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických

alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Zákonným predpokladom podania správnej žaloby v správnom súdnictve je teda skutočnosť, že žalobca bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím, ktoré je nezákonné (pozri R 62/1998). Správny súd musí skúmať preukázanie ukrátenia práv žalobcu nezákonným rozhodnutím ex offo. Ak žalobca nebol žiadateľom o udelenie výnimky k odstrelu medveďa hnedého a ak výnimka k odstrelu bola povolená žiadateľovi len na dobu určitú, ktorá v priebehu konania o jej udelenie uplynula, potom treba skúmať, či žalobcovi vznikla ujma na právach tým, že žalovaný zastavil rozkladové konanie z dôvodu uplynutia doby, na ktorú bola táto výnimka k odstrelu udelená. Ak žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich právach, ktoré mu vzniklo rozhodnutím o zastavení rozkladového konania, potom súd prvého stupňa musí žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o zastavení konania o rozklade zamietnuť.

Ak došlo k uplynutiu lehoty na odstrel chráneného živočícha až v priebehu konania o rozklade, potom správny orgán musí zastaviť konanie celé. Ak však dôjde len k zastaveniu konania o rozklade, aj potom s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu č. R 103/2011, formálne zopakovanie administratívneho konania nepredstavuje pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania. Platí to najmä vtedy, ak sa účastníkovi inak vyhovie vo veci samej, kedy duplicitne reparaovať čiastkové pochybenia nie je potrebné.

Zákon o ochrane prírody dáva do právomoci orgánu o ochrane prírody zastaviť konanie, ak dôvod na konanie odpadol a súčasne zakotvuje, že rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané. Za takýchto okolností „odpadnutím dôvodu na konanie“ treba rozumieť v prípade časovo limitovaného rozhodnutia aj stratu „platnosti rozhodnutia“ ako právny dôvod, ktorý má za následok odpadnutie predmetu konania v dôsledku uplynutia času, na ktoré bolo vydané. Neplatnosť výnimky nemožno spájať len so skutočnosťou, že predmet konania zanikol napr. uhynutím zvieratá (medveďa hnedého). Ak podľa § 82 ods. 9 písm. a) v spojení s § 89 ods. 3 písm. b) zákona o ochrane prírody došlo k zastaveniu správneho konania z dôvodu, že uplynutím času, ktorým bolo uplynutie lehoty na odstrel chráneného živočícha – medveďa hnedého,

odpadol dôvod na konanie o povolení výnimky, je takýto postup a rozhodnutie v súlade so zákonom.

Ak rozhodnutie orgánu ochrany prírody o povolení na usmrtenie chráneného živočícha – medveďa hnedého podľa § 89 ods. 3 zákona o ochrane prírody stratilo platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané, odpadol dôvod na ďalšie konanie o povolenie takejto výnimky. Rozhodnutie orgánu ochrany prírody podľa § 82 ods. 9 písm. a) zákona o ochrane prírody správneho orgánu potom nemá predmet konania, lebo takýmto predmetom konania nie je zviera, na odstrel ktorého bola potrebná výnimka, ale predmetom správneho konania je právna podmienka, ktorou je samotná výnimka. Ak takáto výnimka neexistuje, lebo jej platnosť zanikla, potom súčasne odpadol aj predmet správneho konania a súd prvého stupňa musí zamietnuť žalobu proti takémuto rozhodnutiu zastavení konania o neplatnej výnimke zamietnuť. Znamená to, že aj vtedy, ak čas, na ktorý bolo vydané rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa na povolenie odstreľu uplynie ešte pred právoplatnosťou tohto rozhodnutia, zaniká dôvod na konanie aj v konaní o rozklade, ktorý bol proti nemu podaný. Aj toto uplynutie času spôsobuje nevyhnutnosť zastavenia konania, lebo inak by orgán konajúci o rozklade už nemohol neplatné rozhodnutie skúmať a prípadne ho zrušiť, zmeniť alebo potvrdiť, či rozklad zamietnuť. Samotný formálny priebeh konania o rozklade by nepredstavoval pre účastníka konania reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore so zásadou materiálnej pravdy aj v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Súd aj správny orgán musia pritom zásadu zisťovania skutočného stavu veci uplatňovať súčasne so zásadou hospodárnosti tak, aby nedochádzalo k zbytočnému predlžovaniu konania a aby sa neprimerane nezvyšovali náklady konania.

Iný výklad zákona by smeroval len formálnemu zopakovaniu konania o rozklade bez toho, aby umožňovalo účastníkovi konania reálnu možnosť dosiahnuť materiálne iné rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore aj so zásadou hospodárnosti správneho konania, ktorá je zakotvená v § 3 ods. 3 správneho poriadku.»

7.4 Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom a dôvodmi stanoviska správneho kolégia najvyššieho súdu a po preskúmaní napadnutých rozsudkov a uznesení najvyššieho súdu argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu v napadnutých rozsudkoch a uzneseniach alebo

v zjednocujúcom stanovisku správneho kolégia. Ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutých rozsudkov a uznesení v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované napadnuté rozsudky a uznesenia najvyššieho súdu boli svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

8. Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní sťažností sťažovateľa dospel k záveru, že napadnutými rozsudkami a uzneseniami najvyššieho súdu a postupom, ktorý im predchádzal, nemohlo dôjsť k porušeniu jeho označených ústavných práv, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosti z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2016